

باسمه تعالی

آئین نامه ی آموزشی دوره ی کارشناسی ارشد ناپیوسته
مصوبه ی نهائی جلسه ی ۲۹۱ شورای عالی برنامه ریزی
مورخ ۷۳/۱۰/۲۵

آیین نامه ی آموزشی دوره ی کارشناسی ارشد ناپیوسته در ۲۵ ماده و ۲۳ تبصره در دویست و نود و یکمین جلسه ی شورای عالی برنامه ریزی به تصویب رسید و از تاریخ تصویب برای دانشجویانی که از ابتدای سال تحصیلی ۷۳-۷۴ وارد دانشگاه می شوند، لازم الاجرا است، با تصویب این آیین نامه کلیه ی آیین نامه های آموزشی و بخشنامه های مغایر آن، لغو می گردد.

رای صادره دویست و نود و یکمین جلسه ی شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۷۳/۱۰/۲۵ در خصوص آیین نامه ی آموزشی دوره ی کارشناسی ارشد ناپیوسته صحیح است، به مرحله ی اجرا گذارده شود.

دکتر سیدمحمد رضا هاشمی گلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاون محترم آموزش وزارت فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاون محترم آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

رونوشت: رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی

خواهشمنداست دستور فرمائید به واحدهای مجری ابلاغ نمایند.

سیدمحمد کاظم نائینی

دبیر شورای عالی برنامه ریزی

بسم ... الرحمن الرحيم

آیین نامه ی آموزشی دوره ی کارشناسی ارشد ناپيوسته

مقدمه:

آیین نامه ی آموزشی دوره ی کارشناسی ارشد ناپيوسته مصوب ۱۳۶۷ پس از اجرای یک دوره ی ۵ ساله و مشاهده کاستی ها و هم چنین تطبیق با سیاست های آموزش عالی در سطح تحصیلات تکمیلی، نیاز به اصلاحات و تغییراتی داشت که باید در آن به عمل می آمد.

این تغییرات براساس نظرات رسیده از دانشگاه ها، اعضای هیات علمی مسئولان اجرایی و پیشنهادهای معاونین آموزشی دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی در (گردهمائی های ادواری)، توسط کمیسیون تدوین آیین نامه ها، جمع آوری و به صورت پیوست تنظیم، تدوین و جهت تصویب نهایی به شورای عالی برنامه ریزی پیشنهاد شد. شورای عالی برنامه ریزی طی جلسات ۲۸۵ تا ۲۹۱ خود، این پیشنهادها را بررسی و با اصلاحاتی آنها تصویب کرد. این آیین نامه جایگزین آیین نامه ی قبلی می شود و از آغاز سال تحصیلی ۷۳-۷۴ برای دانشجویان ورودی این سال و بعد از آن لازم الاجراست و به موجب آن همه آیین نامه ها و بخشنامه های قبلی مغایر با آن، برای مشمولان این آیین نامه لغو می گردد.

اینک توجه مجریان محترم را به نکات زیر جلب می نماید:

در این آیین نامه تنها به ذکر اصول اکتفا شده است، آنجا که ساکت است تصمیم گیری بر عهده ی کمیته یا شورای تحصیلات تکمیلی موسسه ذی ربط است.

از شرایط آیین نامه نویسی، روشنی و غیر قابل تفسیر بودن کلمات، عبارات، وسعت دامنه ی اجرا، قابلیت درک و جامع بودن آن است.

در اینجا کوشش شده است که این نکات، تا آنجا که ممکن است رعایت شود. مع هذا اگر ابهامی در اصول آن پدید آید، رفع یا تفسیر آن برعهده ی کمیسیون تدوین آیین نامه است.

زمان اجرای این آیین نامه، از سال تحصیلی ۷۳-۷۴ و بعد از آن است ولی از آنجا که با آیین نامه های قبلی تفاوت اصولی ندارد، قابلیت تطبیق و تسری به دانشجویان فعلی را نیز دارد. مع هذا تطبیق باید با نظر کمیته یا شورای تحصیلات تکمیلی موسسه صورت گیرد.

لازم است دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی و پژوهشی دانشجویان را از آغاز تحصیل با مواد این آیین نامه آشنا سازد و به هنگام نام نویسی در نخستین نیم سال تحصیلی و ابتدای هر سال تحصیلی اهم مواد آن را در اختیار دانشجویان قرار دهند.

در پایان از کلیه ی اعضای محترم هیات علمی، دست اندرکاران و مسوولان اجرایی، دانشگاه ها و موسسات آموزش

عالی انتظار دارد با توکل به خداوند متعال در تحقق اهداف مقدس انقلاب فرهنگی که در وصیت نامه ی الهی سیاسی حضرت امام رضوان ... تعالی علیه به آن تکیه شده است، تلاش نمایند و در این راه از هر نوع کوششی دریغ ننمایند و انشاء ... موفق و موید به تاییدات الهی باشند.

با آرزوی توفیق الهی

دکتر سیدمحمد رضا هاشمی گلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

آیین نامه ی دوره ی کارشناسی ارشد ناپیوسته

فصل اول: کلیات

ماده ی ۱- تعریف

دوره ی کارشناسی ارشد، یکی از دوره های آموزش عالی بالاتر از دوره ی کارشناسی است، که پس از آن به اجرا در می آید و سرانجام به اعطاء مدرک کارشناسی ارشد در رشته ی مربوط منتهی می گردد.

تبصره: در این آیین نامه، به منظور اختصار، به همه دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی، پژوهشگاه ها و مراکز تحقیقاتی مجاز، که در مقاطع تحصیلی کارشناسی ارشد و دکتری (تحصیلات تکمیلی) فعالیت دارند «موسسه» گفته می شود. منظور از کمیته ی تحصیلات تکمیلی، کمیته یا شورایی است که در این زمینه، در سطح گروه یا دانشکده تشکیل می شود.

ماده ی ۲- هدف

هدف از ایجاد دوره ی کارشناسی ارشد، گسترش دانش و تربیت متخصصان و پژوهشگرانی است، که با فراگیری آموزش های لازم و آشنائی با روش های پژوهش علمی، مهارت لازم را برای آموزش، پژوهش و خدمات پیدا می کنند.

فصل دوم: شرایط ورود

ماده ی ۳- شرایط ورود به دوره به شرح زیر است:

۱-۳: داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی

۲-۳: داشتن گواهی نامه ی پایان دوره ی کارشناسی یا بالاتر مورد تأیید وزارت فرهنگ و آموزش عالی و یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در رشته های مورد قبول (به تشخیص شورای عالی برنامه ریزی)

۳-۳: برخورداری از توانایی جسمی لازم و متناسب با رشته ی تحصیلی

۴-۳: موفقیت در آزمون ورودی دوره.

تبصره: مدرک معادل کارشناسی برای ورود به این دوره ها فاقد اعتبار است.

فصل سوم: واحدهای درسی

ماده ی ۴- تعداد کل واحدهای درسی دوره ی کارشناسی ارشد ناپیوسته، با احتساب واحد پایان نامه، برحسب رشته، حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد است.

تبصره ۱: چنانچه به تشخیص کمیته ی تحصیلات تکمیلی، گذراندن تعدادی از واحدهای درسی دوره ی کارشناسی، به عنوان دروس کمبود یا جبرانی، برای دانشجو، ضروری تشخیص داده شود، وی مکلف است، آن دروس را براساس برنامه ی مصوب، اضافه بر واحدهای درس مقرر در دوره ی کارشناسی ارشد و مطابق این آیین نامه بگذراند.

تعداد دروس جبرانی در هر رشته حداکثر ۱۲ واحد است.

تبصره ۲: در انتخاب دروس، اولویت با دروس جبرانی است، تعیین تعداد و نوع دروس و زمان انتخاب آنها در چهار چوب برنامه ی مصوب شورای عالی برنامه ریزی، برعهده ی کمیته تحصیلات تکمیلی موسسه ذی ربط است.

تبصره ۳: به ازای گذراندن هر ۱۲ واحد درسی از دروس جبرانی، یک نیم سال تحصیلی، به طول مدت تحصیل دانشجو افزوده می شود.

ماده ی ۵- تعداد واحد پایان نامه کارشناسی ارشد، برای همه رشته ها بین ۴ تا ۱۰ واحد درسی، مطابق برنامه ی مصوب شورای عالی برنامه ریزی است.

ماده ی ۶- دانشجوی دوره ی کارشناسی ارشد مجاز است در هر نیم سال تحصیلی بین ۸ تا ۱۴ واحد درسی را انتخاب کند و در موارد استثنایی، با صلاحدید کمیته ی تحصیلات تکمیلی، این تعداد می تواند به ۱۶ واحد افزایش یابد.

تبصره ۱: در آخرین نیم سال تحصیلی، نام نویسی دانشجو در کمتر از ۸ واحد درسی بلامانع است.

تبصره ۲: دانشجویانی که برخی از دروس دوره ی کارشناسی ارشد را در دوره ی کارشناسی گذرانده اند نمی توانند آن درس یا دروس را مجدداً در دوره ی کارشناسی ارشد بگذرانند. این دانشجویان باید با گرفتن دیگر دروس انتخابی جمع واحدهای درسی خود را به حد نصاب مندرج در برنامه ی مصوب برسانند.

فصل چهارم: حضور و غیاب

ماده ی ۷- حضور دانشجو در تمامی برنامه های درسی و دیگر فعالیت های آموزشی و پژوهشی دوره الزامی است. غیبت دانشجو در هر درس نباید از ۳/۱۶ مجموع ساعات آن درس تجاوز کند، در غیر این صورت نمره ی دانشجو در آن درس صفر محسوب می شود.

تبصره: در صورتی که غیبت دانشجو در یک درس، بیش از حد مجاز بوده و از نظر موسسه، موجه تشخیص داده شود، آن درس از مجموعه ی دروس انتخابی دانشجو حذف می شود. در این صورت رعایت حدنصاب ۸ واحد در آن نیم سال الزامی نیست. ولی آن نیم سال از نظر طول تحصیل برای دانشجو یک نیم سال کامل محسوب می شود.

ماده ی ۸- غیبت غیر موجه در امتحان هر درس موجب گرفتن نمره ی صفر برای آن درس است. **تبصره:** در صورتی که غیبت دانشجو در امتحان، از نظر موسسه، موجه تشخیص داده شود، درس مزبور حذف می شود.

فصل پنجم: طول دوره ی مرخصی تحصیلی و انصراف از تحصیل

ماده ی ۹- طول دوره مدتی است که دانشجو باید دروس تعیین شده در این دوره را با پایان نامه براساس مقررات مربوط به اتمام برساند.

طول دوره ی کارشناسی ارشد ناپیوسته ۲ سال است.

تبصره ۱: شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه می تواند، در صورت لزوم و حسب مورد یک و حداکثر تا دو نیم سال تحصیلی به طول دوره ی دانشجو اضافه کند.

تبصره ۲: چنانچه موسسه نتواند حداقل واحدهای درس را در یک نیم سال تحصیلی ارائه دهد، به نسبت کسر واحدهای ارائه شده، به طول دوره ی دانشجو افزوده می شود. در هر صورت طول دوره ی تحصیل نباید از سه سال تجاوز نماید.

ماده ی ۱۰- دانشجوی دوره ی کارشناسی ارشد می تواند حداکثر برای یک نیم سال تحصیلی، با کسب موافقت دانشگاه، از مرخصی تحصیلی استفاده کند.

تبصره ۱: مدت مرخصی تحصیلی جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب می شود.

تبصره ۲: درخواست مرخصی باید قبل از شروع نام نویسی در هر نیم سال تحصیلی به موسسه مربوط تسلیم و موافقت آن موسسه کسب گردد و موافقت موسسه با مرخصی تحصیلی دانشجو با توجه به

وضعیت تحصیلی وی صورت می گیرد و منوط به این است که ادامه ی تحصیل دانشجوی از آن به بعد با مشکل مواجه نشود.

تبصره ۳: در صورتی که دانشجوی بدون کسب موافقت موسسه حتی برای یک نیم سال، ترک تحصیل نماید از ادامه ی تحصیل محروم می شود.

ماده ی ۱۱- دانشجوی می تواند به هر دلیل، از تحصیل اعلام انصراف نماید. در این صورت باید درخواست خود را مبنی بر انصراف به موسسه تسلیم نماید. چنانچه دانشجوی بعد از یک ماه درخواست خود را پس نگیرد، آن موسسه نسبت به صدور گواهی انصراف اقدام می نماید.

تبصره: دانشجوی انصرافی یا اخراجی موظف است به تعهداتی که سپرده است عمل نماید. به هر حال صدور هرگونه گواهی نامه و تسلیم ریز نمرات و دریافت مجوز شرکت مجدد در آزمون ورودی منوط به تسویه حساب دانشجوی، با موسسه ی ذی ربط است.

فصل ششم: ارزشیابی

ماده ی ۱۲- حداقل نمره ی قبولی در هر درس اعم از دروس دوره و دروس جبرانی در دوره ی کارشناسی ارشد، ۱۲ است.

تبصره ۱: اگر نمره ی دانشجوی در یک درس انتخابی کمتر از ۱۲ باشد، می تواند با موافقت استاد راهنما به جای آن درس، درس دیگری را انتخاب نماید.

تبصره ۲: در مواردی که ارزشیابی دانشجوی در یک درس موکول به فعالیت هایی باشد که با تشخیص استاد مربوط انجام آن در طول یک نیم سال تحصیلی ممکن نیست، نمره ی دانشجوی در آن درس ناتمام محسوب می شود. در این صورت باید نمره ی دانشجوی در این درس، حداکثر تا پایان نیم سال تحصیلی بعد، توسط استاد ذی ربط به نمره ی قطعی تبدیل و در کارنامه ی وی ثبت شود.

ماده ی ۱۳- میانگین نمرات دروس دانشجوی، در دوره ی کارشناسی ارشد، در هر نیم سال تحصیلی، نباید از ۱۴ کمتر باشد. اگر میانگین نمرات دانشجوی در دو نیم سال تحصیلی کمتر از ۱۴ باشد، آن دانشجوی از ادامه ی تحصیل محروم می شود.

تبصره: نمره ی دروس پیش نیاز یا جبرانی در کارنامه ی دانشجوی، جداگانه ثبت می شود اما در احتساب میانگین نمرات نیم سال تحصیلی و میانگین کل نمرات دانشجوی منظور نمی شود.

ماده ی ۱۴- میانگین کل نمرات دانشجو در پایان دوره نباید از ۱۴ کمتر باشد. در غیر این صورت فارغ التحصیل دوره ی کارشناسی ارشد شناخته نمی شود.

تبصره ۱: دانشجویی که پس از گذراندن کلیه ی واحدهای درسی دوره، میانگین کل نمرات او از ۱۴ کمتر باشد، در صورتی که حداکثر مدت مجاز تحصیل وی به پایان نرسیده باشد، می تواند تا ۱۶ واحد از دروسی را که در آنها نمره ی کمتر از ۱۴ گرفته است، فقط در یک نیم سال تحصیلی تکرار کند و در صورت جبران کمبود میانگین کل، فارغ التحصیل شود.

فصل هفتم: پایان نامه

ماده ی ۱۵- تهیه ی پایان نامه آخرین بخش دوره ی کارشناسی ارشد است که طی آن دانشجو موظف است دریک زمینه ی مربوط به رشته ی تحصیلی خود، زیر نظر استاد راهنما، به تحقیق و تتبع بپردازد.

ماده ی ۱۶- استاد راهنما با پیشنهاد دانشجو و موافقت استاد و تأیید کمیته ی تحصیلات تکمیلی، از اعضای هیات علمی موسسه یا خارج از موسسه با حداقل مرتبه ی استادیاری تعیین می گردد.

تبصره: چنانچه استاد راهنما، خارج از موسسه ی آموزش عالی انتخاب می شود به جای شرط استادیاری داشتن مدرک دکتری الزامی است.

ماده ی ۱۷- دانشجو موظف است پس از پایان نیم سال اول و قبل از شروع نیم سال سوم تحصیلی موضوع پایان نامه ی خود را با نظر استاد راهنما انتخاب کند.

موضوع پایان نامه پس از تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه قطعیت می یابد.

ماده ی ۱۸- استاد مشاور به پیشنهاد استاد راهنما و پس از تأیید کمیته ی تحصیلات تکمیلی از بین اعضای هیات علمی یا متخصصان و محققان مربوط انتخاب می شود.

ماده ی ۱۹- ارزشیابی پایان نامه در جلسه ی دفاعیه توسط هیات داوران، استاد مشاور و حداقل یک نفر نماینده ی کمیته ی تحصیلات تکمیلی و دو نفر از بین اعضای هیات علمی یا متخصصان و محققان داخل یا خارج موسسه صورت می گیرد.

ماده ی ۲۰- پایان نامه توسط هیات داوران در پنج درجه ارزشیابی شده و به هر درجه نمره ای تعلق می گیرد و این نمره در میانگین کل نمرات دانشجو محاسبه می شود.

نمره از ۱۸ تا ۲۰: عالی

نمره از ۱۶ تا ۱۸: بسیار خوب

نمره از ۱۴ تا ۱۶: خوب

نمره از ۱۲ تا ۱۴: قابل قبول

نمره از ۱۲ کمتر: غیر قابل قبول

ماده ی ۲۱- دانشجو پس از انتخاب پایان نامه، تا زمانی که آنرا به پایان نرسانده است موظف است بر اساس تقویم دانشگاهی در نیم سال (های) بعد نیز برای آن ثبت نام نماید. در این حال نمره ی پایان نامه در آخرین نیم سال تحصیلی، وارد کارنامه دانشجو می شود و در میانگین نمرات او منظور خواهد شد.

ماده ی ۲۲- در صورتی که پایان نامه، از نظر هیات داوران، غیر قابل قبول تشخیص داده شود، دانشجو می تواند در مدتی که از حداکثر مدت مجاز تحصیل وی تجاوز نکند، پایان نامه ی خود را کامل و بار دیگر در زمانی که هیات داوران تعیین می کنند از آن دفاع نماید.

تبصره: در صورتی که دانشجو در مدت مجاز تحصیل، موفق به گذراندن پایان نامه ی خود نشود، می تواند معادل تعداد واحدهای پایان نامه، درس یا دروسی را که کمیتته ی تحصیلات تکمیلی تعیین می کند، اخذ و حداکثر در یک نیم سال تحصیلی، آن درس یا دروس را با موفقیت بگذراند. در این حال اگر میانگین کل نمرات دانشجو، حداقل ۱۴ باشد، به وی مدرک معادل کارشناسی ارشد در رشته ی مربوط داده خواهد شد. در غیر اینصورت به وی مدرکی تعلق نمی گیرد.

فصل هشتم: سایر مقررات

ماده ی ۲۳- انتقال و تغییر رشته در دوره ی کارشناسی ارشد ناپیوسته ممنوع است.

ماده ی ۲۴- در صورتی که ارائه برخی از دروس، در یک رشته و در یک زمان معین، در موسسه مبدا، ممکن نباشد، دانشجو می تواند، آن دروس را با موافقت استاد راهنما و تأیید کمیتته ی تحصیلات تکمیلی، در یکی از موسسات

آموزشی عالی دیگر که مجری دوره است به صورت مهمان بگذراند. در این حال کسب موافقت موسسه مقصد هم ضروری است و تعداد واحدهای درسی دانشجوی میهمان در یک موسسه نباید از نصف واحدهای درسی دوره تجاوز نماید.

ماده ی ۲۵- آیین نامه آموزشی دوره ی کارشناسی ارشد در ۸ فصل و ۲۵ ماده و ۲۳ تبصره در دویست و نود و یکمین جلسه ی شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۸۳/۱۰/۲۵ به تصویب رسید. این آیین نامه از ابتدای سال تحصیلی ۷۳-۷۴ در همه دانشگاه ها و پژوهشگاه ها و موسسات آموزش عالی سراسر کشور لازم الاجرا است. و از تاریخ ابلاغ آن، آیین نامه ی قبلی و تمام مقررات و بخشنامه ها و دستورالعمل های مغایر با آن برای دانشجویان مشمول این آیین نامه لغو می گردد. دانشجویان ورودی سال های قبل از سال تحصیلی ۷۳-۷۴ نیز می توانند با موافقت شورای تحصیلات تکمیلی موسسه وضعیت خود را با آیین نامه ی جدید تطبیق داده و براساس آن فارغ التحصیل شوند.